

Erna i krig

Læremidlet	Erna i krig
Medietyper(r)	Film
Fag	Historie, dansk og mediefag
Målgruppe	Gymnasiale uddannelser
Nøgleord	Danmark den 1. verdenskrig det danske mindretal drama for historieundervisning forelskelse forkledning graviditet krig krigsfilm mor-barn-forholdet skyttegrave soldater Sønderjylland Tyskland værnepligt

Fagligt fokus

"Erna i krig" er en filmatisering af Erling Jepsens roman af samme navn. Det er en film, der som de fleste af Jepsens bøger og senere filmatiseringer udspiller sig i Sønderjylland, men i dette tilfælde er tiden rykket tilbage til dengang Sønderjylland var en del af Tyskland, og man som sønderjyde uanset sindelag derfor også var forpligtet til at deltage på tysk side i "den store krig".

Filmen fokuserer på flere af de specifikt sønderjyske problemer i begyndelsen af det 20. århundrede i forbindelse med 1. Verdenskrig, men tager også store almenmenneskelige problematikker op.

"Erna i krig" kan anvendes i en række fag, som historie, dansk og mediefag. Samt i flerfaglige forløb med tysk, religion, samfundsfag m.fl.

Historie – filmen skriver sig direkte ind i store dele af historiefagets kernestof (ex. *hovedlinjer i Danmarks, Europas og verdens historie fra antikken til i dag; kulturer og kulturmøder i Europas og verdens historie; nationale, regionale og globale konflikter og samarbejdsrelationer* etc.)

Dansk – filmen kan anvendes i litterære forløb, der beskæftiger sig med begyndelsen af det 20. årh. eller i mediefaglige der arbejder med medieanalyse og -fortolkning, eller temabaserede forløb, der har fokus på "Krig" eller "Sønderjylland" eller "Grænseproblematikker" eller ...

Mediefag – her skriver filmen sig direkte ind i kernestoffet, og mulighederne og vinklerne er mangfoldige

Flerfaglige forløb – her kan man pege på flere fag, der ville kunne indgå i forløb, hvor filmen vil være en del af tekstmaterialet. Først og fremmest tysk, men også fag som samfundsfag og religion (uddybes senere)

Temaer og indgange til anvendelse af "Erna i krig" i undervisningen:

- Sønderjylland og "Den store krig"
- Mindretalsrettigheder og grænseproblematikker
- Krig og krigens virkelighed
- Liv og død - retten til liv, hvem bestemmer?
- Normalitet og menneskeværd

Ideer til undervisningen

Nedenstående er et idékatalog til forløb, hvor filmen indgår som undervisningsmateriale. Der er ikke tale om præfabrikerede forløb, da opbygningen og planlægningen af et sådant afhænger af hvilke fag og kerneområder, der tænkes arbejdet med.

Idékatalog

- Situationen i Sønderjylland med en dansksindet befolkningsgruppe, der nok var nødt til at acceptere det tyske overherredømme, men som stadig følte sig danske, og som derfor ikke ville ofre sig for den tyske i side i krigen. Dette tema er gennemgående i hele filmen, og kan både indgå i forløb om grænselandsproblematikken i Sønderjylland, men kan også projiceres op til at beskæftige sig med mindretalsrettigheder, mindretalsbeskyttelse og grænsedragninger generelt, både faktisk, men også som emne for fiktive tekster.
- Krig og krigens virkelighed bliver her vist i nogle enkle, men kraftfulde scener, hvor meningsløsheden bliver udstillet i scener med gasangreb, skyttegravens helvede, menneskelig uformåen etc. "Krig" i litteraturen og på film kan udgøre et selvstændigt forløb, men kan også indgå i en belysning af, hvordan krig opleves af almindelige mennesker – såvel soldaterne som de efterladte.
- Liv og død. Hvem skal leve og hvem skal dø, hvem bestemmer? Og hvad bestemmer om et menneske skal leve eller dø? Temaet udspiller sig i flere situationer, men står kraftigst frem i scenerne, hvor Ernas historie oprulles og kædes sammen med den unge sårede soldats ønske om at dø. Og i de afsluttende scener, hvor livet får lov til at sejre. Krig er, når man skærer ind til benet, et spørgsmål om liv og død. Men det er ikke kun et spørgsmål, som krigen opstiller, det er også et spørgsmål og dilemma, som opstår i andre situationer. Hvad gør man ved et uønsket barn? En uønsket graviditet?
- Det tematiske par: Normalitet og menneskeværd, spiller også en stor rolle i filmen. Ernas barn, Kalle, falder tilsyneladende udenfor normalitetsbegrebet, men han kan godt bruges til soldatertjeneste. Men hvori består forskellen mellem det normale og det anderledes? Og ophæver krigen alle forskelle? Historien har vist, at alle kan bruges til "kanonføde", men hvordan er det ellers, vi har det med det ikke-normale? Er der gennem historien sket forandringer i vores forståelse af normalitetsbegrebet? Og er der sket forandringer i vores forhold til det ikke-normale? Forløb der beskæftiger sig med denne tematik, vil med fordel kunne inddrage filmen, som vil kunne suppleres med andre fiktive tekster – litteratur og film.

Supplerende materialer

I CFU's samlinger er der en lang række TV-udsendelser, der handler om 1. Verdenskrig. Man vil kunne finde mange dokumentarudsendelser, der beskriver krigen fra forskellige vinkler.

Der er også enkelte udsendelser der beskæftiger sig specifikt med Sønderjylland og "Den store krig":

- Breve far skyttegraven <https://mitcfu.dk/TV0000104604>
- 100 år i Syd- og Sønderjylland <https://mitcfu.dk/TV0000126942>
- Grænseland. I krig for Tyskland <https://mitcfu.dk/TV0000120576>

Der er også viden og inspiration at hente hos:

- Museum Sønderjylland om [Den store krig 1914-1918](#)